

## **RAPORT**

### **privind analiza legislației din domeniul ecologic**

Întru executarea Deciziei Grupului de Lucru nr.5 din 29 martie 2016 Privind abordarea sistemică a elaborării proiectelor de acte legislative pentru consolidarea statutului și funcționalității UTA Găgăuzia și în conformitate cu prevederile Regulamentului de funcționare a grupului de lucru pentru asigurarea, în cadrul normelor constituționale, a funcționalității UTA Găgăuzia și a prevederilor legislative ale Republicii Moldova în raport cu statutul special al UTA Găgăuzia, aprobat prin Decizia nr.1 din 23 februarie 2016, cu suportul CMI a fost format, un grup de experți pentru analiza legislației pe diverse domenii.

#### **Scopul**

În vederea asigurării elaborării sistemice a proiectelor de acte legislative pentru consolidarea statutului și funcționalității UTA Găgăuzia, grupul de experți au avut drept scop principal să analizeze legislația din domeniul ecologiei și să prezinte propuneri de modificare a legislației la nivel național și a UTA Găgăuzia, în vederea asigurării armonizării legislației din perspectiva reflectării statutului special al UTA Gagauzia. Analiza legislației din domeniul ecologiei prezintă o bază pentru elaborarea amendamentelor legislative în vederea dezvoltării prevederilor stabilite în legile din domeniul ecologiei relevante pentru UTA Găgăuzia și asigurarea compatibilității acestora cu cadrul legislativ conex din domeniul ecologiei, excluzând astfel paralelismele și confuzia legislativă.

De asemenea analiza legislației din domeniul ecologiei urmărește scopul de a crea o platformă legislativă care să ghideze reglementarea acestui domeniu la nivel regional, încât cadrul normativ promovat de Adunarea Populară a UTA Găgăuzia să fie complex, pentru a asigura domeniului ecologic stabilitate normativă și o dezvoltare armonioasă. În final modificările ce urmează a fi propuse la legislația din domeniul ecologiei vor marca UTA Găgăuzia ca unitate administrativ teritorială cu competențe speciale. Elaborarea proiectelor de legi respective va fi realizată la o etapă ulterioară.

#### **Metodologie**

Grupul de experți analizează legislația din domeniul ecologiei la nivel național și regional.

Informația colectată se sistematizează în tabelul de cartografiere.

Se analizează fiecare act normativ și se identifică prevederile ce urmează a fi modificate. Analiza legislației din domeniul ecologiei este realizată ținându-se cont de experiența acumulată la cartografierea și analiza legislației din domeniu culturii, sănătății și economiei, în vederea realizării metodice a concretizării competențelor UTA Gagauzia, în partea în care aceste competențe necesită a fi concretizate.

În baza analizei se fac recomandările de rigoare, iar la faza a doua vor fi întocmite proiectele de legi corespunzătoare.

Informația sistematizată cu propunerile elaborate se prezintă spre examinare Grupului de Lucru.

### **Cartografierea legislației naționale**

În perioada aprilie - mai 2018 grupul de experți au realizat o analiză a cadrului legislativ național și a actelor adoptate de autoritățile UTA Gagauzia în domeniul ecologiei, proces în care au fost identificate la nivel național - 440 de acte ce reglementează activitatea din domeniul ecologiei.

1. Legi de ratificare a Tratatelor internaționale – 17;
2. Acte legislative din domeniu – 111 dintre care 94 de legi și 17 hotărâri;
3. Acte normative ale Guvernului – 180;
4. Acte normative ale Ministerelor – 94;
5. Hotărâri ale Curții Constituționale în acest domeniu -38 dintre care 27 de Hotărâri și 11 de Decizii.

Luînd în considerație specificul domeniului și volumul de acte normative din domeniul ecologiei, care urmau a fi analizate, grupul de experți au ajuns la concluzia să se examineze doar actele legislative din domeniile de activitate ale UTA Găgăuzia. La această fază au fost efectuate consultări cu persoanele responsabile din comitetul executiv prin care sa concretizat domeniile prioritare pentru UTA Găgăuzia.

După analiza tuturor documentelor din domeniul ecologiei grupul de experți au identificat actele legislative în care UTA Găgăuzia necesită să fie menționată, pornind de la posibilitățile și necesitățile pentru reglementare care au fost determinate în rezultatul consultărilor cu reprezentanții autorităților Găgăuziei.

Tratatele internaționale nu pot face obiectul la care grupul de experți poate interveni, aceste documente au servit drept sursă pentru a înțelege mai bine domeniul de reglementare.

Hotărârile și regulamentele Guvernului ca acte secundare de organizare a executării legilor au fost lăsate pentru analiză și intervenție în cadrul etapelor ulterioare de armonizare a legislației din domeniul ecologiei.

Actele ministeriale vor constitui obiectul discuțiilor și intervențiilor la etapa a treia de asigurare a aplicării legilor noi adoptate din domeniul ecologiei.

Hotărârile Curții Constituționale au făcut să se înțeleagă tratarea corectă a materiei constituționale în raport cu reglementările din domeniul ecologiei și vor constitui suport pentru grupul de experți la elaborarea propunerilor de modificare a legislației din domeniul economiei.

Luînd în considerație 111 acte legislative ce reglementează domeniul ecologiei, care au servit obiectul analizei detaliate pentru a determina în ce măsură se va propune intervenția reglementărilor de concretizare a competențelor din domeniul ecologiei ale UTA Găgăuzia, grupul de experți consideră că pentru început urmează a se orienta la domeniile de activitate cu care operează autoritățile din UTA Găgăuzia.

Astfel, pentru a determina legile asupra cărora urmează a se interveni, grupul de experți a făcut o analiză a activităților din domeniul ecologiei, care de facto se exercită de Comitetul executiv al UTA Găgăuzia și Adunarea Populară, precum și a ținut cont de doleanțele autorităților Găgăuziei, în acest context au fost organizate mai multe întrevederi cu responsabili din cadrul Comitetului executiv și al Adunării Populare. De asemenea s-a luat în considerație caracterul reglementărilor, modul de expunere a materiei din domeniu și structurarea acesteia.

De asemenea grupul de experți a ținut cont și de reglementările rezervate pentru autoritățile publice locale de nivelul întâi și de nivelul doi, precum și de prevederile de delegare a atribuțiilor autorităților centrale la nivel local.

Pornind de la cele relatate grupul de experți a ajuns la concluzia că la prima etapă este necesar de intervenit pentru concretizarea competențelor autorităților publice ale UTA Găgăuzia din domeniul ecologiei în 6 legi. Acestea se referă la:

1. Legea privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare nr.303/2013
2. Legea cu privire la protecția plantelor și la carantina fitosanitară nr.228/2010
3. Codul subsolului nr.3/2009
4. Legea pentru ameliorarea prin împădurire a terenurilor degradate nr.1041/2000.
5. Legea privind protecția mediului înconjurător nr.1515/1993
6. Codul funciar nr.828/1991

### **Cartografierea legislației UTA Găgăuzia**

În partea ce ține de legislația UTA Găgăuzia grupul de experți a realizat o analiză amplă asupra competențelor autorităților din UTA Găgăuzia în domeniul ecologiei cu evidențierea atribuțiilor, Adunării Populare, Comitetului executiv și a Guvernatorului Găgăuziei. De asemenea grupul de experți au analizat și au scos în evidență cadrul normativ al UTA Găgăuzia existent la moment. Materialul analitic se anexează la prezentul raport.

De menționat că din momentul adoptării Legii nr.344/1994 cu privire la statutul speciale al Găgăuziei, Adunarea Populară în vederea valorificării atribuțiilor UTA Găgăuzia în domeniul ecologiei a adoptat doar o singură lege locală. Legea nr.22/2004 cu privire la resursele naturale.

În acest context este de menționat că analiza cadrului normativ regional, dezvoltarea și concretizarea competențelor autorităților UTA Găgăuzia rezultate din prevederile naționale, nu a fost valorificată pe deplin de autoritățile din UTA Găgăuzia. Din această perspectivă apare necesitatea elaborării proiectelor de legi locale din domeniul ecologiei în conformitate cu prevederile naționale în acest domeniu.

### **Concluzii**

Domeniul ecologiei este o sferă importantă și cuprinde un volum considerabil de acte normative. Intervenții de reglementare pentru concretizarea domeniilor de competențe urmează a fi realizate pe etape.

Este necesară continuarea analizei cadrului normativ din domeniul ecologiei în vederea identificării tuturor neconcordanțelor dintre legile naționale cu legea cu

privire la statutul juridic special al Găgăuziei și a legislației UTA Găgăuzia cu legislația națională, pentru a asigura o armonizare complexă și o compatibilitate deplină.

Realizarea competențelor din domeniul ecologiei stabilite pentru autoritățile din UTA Găgăuzia de Legea nr.344/1994 cu privire la statutul speciale al Găgăuziei și legile naționale din domeniu sunt puțin valorificate.

### **Recomandări**

Grupul de experți recomandă Grupului de Lucru să solicite elaborarea modificărilor legislației din domeniul ecologiei în vederea concretizării atribuțiilor autorităților din UTA Găgăuzia.

La prima etapă grupul de experți propune analiza și elaborarea de modificări și completări în următoarele legi:

1. Art.8 alin.(3) din Legea privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare nr.303/2013;
2. Art.5 din Legea cu privire la protecția plantelor și la carantina fitosanitară nr.228/2010
3. Art.12 din Codul subsolului nr.3/2009
4. Art.5 din Legea pentru ameliorarea prin împădurire a terenurilor degradate nr.1041/2000
5. Art.9, 69 din Legea privind protecția mediului înconjurător nr.1515/1993
6. Art.9 din Codul funciar nr.828/1991

De asemenea se recomandă grupului de lucru să solicite autorităților din UTA Găgăuzia să valorifice mai intensiv atribuțiile date de lege în competența lor și să asigure prin acte normative locale o reglementare complexă și deplină a raporturilor sociale din domeniul ecologiei pentru populația din UTA Găgăuzia.

***Raportul a fost elaborat de către experții juridici în cadrul proiectului „Oferirea suportului pentru realizarea efectivă a competențelor UTA Găgăuzia în cadrul câmpului constituțional al Republicii Moldova” (2016-2018)***